

LAUSUNTO EDUSKUNNAN VEROJAOSTOLLE

Suomi korkein juomien verottaja – lisää veroja luvassa

Panimoliitto kiittää mahdollisuudesta lausua virvoitusjuomaverosta annetun lain muuttamisesta (HE 123/2025 vp).

Esityksen suurimmat ongelmat ovat sokerittomien juomien ja vesien korkea verotaso. Niiden hintavaikutus on myrkyä suomalaiselle kulutukselle ja ostovoimalle. Toinen valtava ongelma on liian lyhyt voimaantuloaika, joka aiheuttaa vakavia taloudellisia ja käytännön haittoja teollisuudelle ja kaupalle.

Sokerittomien juomien ja vesien verotus on terveysperusteiltaan kestänyt

Esityksen mukaan myös sokerittomat juomat ja vedet ovat veron piirissä. Tämä on epäilemättä perusteetonta, sillä suomalaisten sokerinsaannista 94–97 % tulee muista lähteistä kuin virvoitusjuomista (FinRavinto 2017).

Yli 60 % markkinoilla myydyistä virvoitusjuomista (pl. vedet ja energiajuomat) on jo sokerittomia ja niiden osuus myös lisääntyy vuosi vuodelta. Samoin vesien myynti. Tällaisen kehityksen tulisi olla verotuksen kannalta palkitsevaa, ei rangaitsevaa. Käsillä oleva verouudistus kohdistuu myös veteen – juomaan, jonka käyttöä tulisi terveyssyistä edistää, ei vaikeuttaa.

Terveysperusteita ei ole arvioitu tutkittuun tietoon nojaten eikä esityksessä osoiteta veron tuottavan todellisia hyvinvointivaikutuksia. Veron rakenne ja tasot ovat käytännössä fiskaliset. Mallia portaisiin on otettu Iso-Britanniasta, jossa sokerittomien juomien osuudet ovat kasvaneet, mutta mitään terveysvaikutuksia ei ole voitu havaita. Mallissa oli myös kahden vuoden siirtymäaika.

Kaavailtu voimaantulo 1.4.2026 on liiketoiminnalle kohtuuton

Suomessa veronkannon voimaantulo on kaavailtu alkavaksi alle kuukauden sisällä eduskunnan käsittelyn aloittamisesta.

Valmistava teollisuus ja kauppa sopivat hinnoista ja valikoimista yleensä vähintään n. 10 kuukautta etukäteen. Veron voimaantulo kesken valikoimajakson tarkoittaisi valmistajille valtiiovallan asettamaa lisäkustannusta. Tämä aiheuttaisi merkittävää vahinkoa yritysten kassavirralle ja kilpailukyvyille.

Veronmuutos tulisi toteuttaa aikaisintaan vuoden 2027 alusta, jotta alan toimijat voivat sopeuttaa tuotannon, hinnoittelun ja järjestelmänsä. Silloinkin terveyttä ohjaavana; sokerittomat ja vedet valmisteverottomana.

Vaikutukset elinkeinoelämään ja verotuottoon

Kotimainen panimo- ja virvoitusjuomateollisuus työllistää suoraan noin 3 800 henkilöä ja arvoketjun kautta yli 25 000 suomalaista. Veron kiristäminen heikentäisi alan kannattavuutta, investointeja ja vientimahdollisuuksia sekä lisäisi hallinnollista taakkaa.

Vero on myös hallituksen budjettipäätöksistä suurin yksittäinen korotus. Se kohdistuu pieneen osaan suomalaisia yrityksiä.

Korotusten seurauksena korkea hintataso myös ohjaisi kulutusta ulkomaille, erityisesti Ruotsiin, jossa virvoitusjuomaveroa ei ole. Ruotsi aikoo myös laskea elintarvikkeiden veron kuuteen prosenttiin 1.4.2026. Viron hintataso on niin ikään Suomea huomattavasti edullisempi. Kulutuksen kohdistuminen Suomen ulkopuolelle vähentää verotuottoja ja vaarantaa tuhansia kotimaisia työpaikkoja.

Hallitusohjelman tavoitteena on turvata ennakoitava ja vakaa toimintaympäristö yrittämiselle ja investoinneille. Esitetty virvoitusjuomavero on näiden tavoitteiden vastainen: se heikentää kotimaisen elinkeinoelämän kilpailukykyä ilman todennettavia terveyshyötyjä.

Panimoliitto vastustaa esitettyjä veronkorotuksia erityisesti sokerittomien juomien ja vesien osalta. Sekä pyytää veron kohtuullistamisen lisäksi voimaantulolle sellaista aikataulua, joka ei ole kohtuuton. Esitys on tällaisenaan terveysperusteiltaan kestämaton, taloudellisesti haitallinen ja elinkeinoelämää vakavasti kuormittava.